

našem javnem posvetu 18. marca 1982. Pri tem zasledujemo načela praktičnosti in tudi moralna načela o vrednosti imena, kot ga govori domače ljudstvo.

I. Gams

Simpozij »Arktični in alpski kras«, Oslo, 1. do 15. 8. 1983

Simpozij, ki je bil predvsem ozko strokovno srečanje, je nadaljevanje srečanj, ki si slede že vrsto let in združujejo ta krog raziskovalcev, jih seznanjajo z novjšimi dognanji, predvsem pa skušajo čim podrobneje predstaviti določen tip krasa. Tako srečanje je bil pokongresni simpozij »*Morfologija poledenelega krasa*« 1977 v Lancastru (Anglija), pokongresna ekskurzija 1981 po krasu kanadskega dela Skalnega gorovja, tokrat pa je bila na vrsti Norveška.

Organizator srečanja je bil norveški krasoslovec in speleolog Stein Erik Lauritzen s sodelavcema E. Oestbye (vodja norveškega »Projekta za raziskovanje krasa«) in C. Lund. Poleg omenjenega Projekta so srečanje finančno podprli tudi norveški zasebni in državni skladi, med njimi »Sklad F. Nansena«, Oddelek za varstvo okolja in muzej v Mo i Rani.

Na srečanju se je zbralo okoli 30 udeležencev iz 8 držav: Norveške, Švedske, Velike Britanije, Francije, Poljske, ZDA, Kanade in Jugoslavije (J. Kunaver s Pedagoške akademije v Ljubljani in A. Kranjc z Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU v Postojni). Simpozij sta sestavljala dva dela, t.i. referatni del in ekskurzija. Prvi del je bil kratek, a vseeno zanimiv in tudi močno koristen kot uvod in priprava za ekskurzijo.

V prostorih Zoološkega inštituta Univerze v Oslu je v poldrugem dnevu 16 predavateljev predstavilo arktični in alpski kras z najrazličnejših vidikov. Gostitelji so seznanili udeležence s stanjem krasoslovja na Norveškem ter s potekom »Projekta za raziskovanje krasa«. Poročali so o ledenodobni kronologiji na podlagi ugotavljanja starosti kapnikov in o podledeniškem zakrasevanju (S. E. L a u r i t z e n), o jamah v nekarbonatnih kamninah (I. S c h r o e d e r), o preučevanju jamske favne (E. O e s t b y e) ter o varovanju kraških znamenitosti (L. E r i k s t a d). Ostali udeleženci so poročali o podledeniškem zakrasevanju, vplivu ledu na zakrasevanje in odlaganje sedimentov v jamah ter o »kraških« oblikah v samem ledu iz Kanade (C. S m a r t) in s Spitzbergov (M. P u l l i n a), o razvoju jam tekom pleistocena v ZDA (J. M y l r o i e), Angliji (S. G a l e), v Pirenejih (M. B a k a l o w i c z), o koroziji in speleogenezi v alpskem krasu (A. P a l m e r) ter o jamah v filipinskih gorah (C. M o u r e t). Udeleženci iz Slovenije sva predstavila morfologijo kraškega površja na Kaninu (J. K u n a v e r) in speleološke značilnosti slovenskih Alp (A. K r a n j c).

Glavni del simpozija je bil 12-dnevni ogled norveškega krasa s posebnim poudarkom na ledeniškem preoblikovanju in jamah. Vse karbonatne kamnine na Norveškem so paleozojske starosti in prekrizalizirane oziroma metamorfozirane, tako da gre v glavnem za kras in jame v marmorjih. Imajo pa tudi podzemeljske jame v nekarbonatnih kamninah. V južnem delu dežele je kras močno razpršen, tu in tam se sredi normalnega reliefa pojavijo zakraseli pasovi ali leče marmorja in ne moremo govoriti o »kraškem površju«, pač pa so obilno zastopani kraški pojavi. Zaradi obilnih padavin (o tem smo se sami prepričali, saj ni bilo dneva brez dežja!) in obilnega dotoka agresivne vode z neprepustnega okolja, so marmorji intenzivno površinsko in podzemeljsko zakraseli. Več krasa, predvsem pa v večjih strnjjenih površinah, je na severu, največ med mestom Mo i Rana in Lofoti, to je tostran in onstran polarnega kroga.

Pot nas je vodila preko sredogorij skrajnega juga do najvišjega pogorja Jotunheimen ter dalje na sever v gorske doline okoli planotastega ledenika Svartisen in dalje čez polarni krog v fjarde okoli mesta Fauske. Poleg mikro in mezo površinskih kraških

oblik in zanimivih hidroloških pojavov smo obiskali tudi 22 jam, v glavnem aktivne-vo-dne, večino tistih, v katerih določajo norveški kolegi starost kapnikov ter preučujejo ledeniške sedimente v jamah. Obiskali smo tudi najdaljšo norveško jamo Okshola (dolga 11 km in preko 300 m globoka) ter ledeno jamo Svarthammarhola, ki je le 150 m nad morjem, a so v njej velike količine ledu. To je obenem edina Norveška jama, ki se lahko tudi po velikosti (volumnu) prostorov meri z dinarskimi jamami: glavni del te jame je 600 m dolg in 20–70 m širok rov!

V muzeju mesta Mo i Rana smo se srečali s speleologi norveškega in švedskega se-vera ter jim s pomočjo diapozitivov predstavili kras in kraško podzemlje svojih dežel.

Poznavanje norveškega krasa je pomembno dopolnilo k razumevanju našega alp-skega krasa in na tej podlagi si je veliko lažje predstavljati dogajanja v alpskem krasu pri nas med poledenitvijo. Pomemben prispevek simpozija je tudi utrditev in navezava sti-kov z raziskovalci alpskega krasa po svetu, predvsem pa z norveškimi tovariši.

Andrej Kranjc

Simpozij podkomisije »Rural Development in Highlands and High-latitude Zones« v okviru Komisije za ruralni razvoj pri Mednarodni geografski zvezi — Barcelona, 27. junij — 2. julij 1983.

Leto dni po zasedanju podkomisije na Laponskem (Finska) je oddelek za geogra-fijo univerze v Barceloni pod vodstvom dr. Roser M a j o r a l o v e organiziral po-svet, ki se ga je udeležilo blizu 40 geografov iz 14 držav Evrope, Sev. Amerike in Azije (Japonska). Program, namenjen problematiki turizma in transformaciji ruralnega na-čina življenja, je vseboval teoretični in terenski del. Referenti so predstavili več kot 20 prispevkov, v katerih so obravnavali predvsem metodologijo raziskav in aktualne družbene probleme gorskih območij, tako v Pirenejih kot v tropskem, subtropskem in subpolarnem pasu. Vsebinski poudarek je bil na transformaciji podeželske pokrajine, izrabi naravnih virov in turizmu. Terensko delo je zajelo ogled živinorejske farme, ko-operacijskega obrata mlečnih izdelkov, kmetijskega šolstva, prečrpalne hidrocentrale in turistične infrastrukture na relaciji Alt Urgell — Andorra — Pallars — Vall d'Aran.

Posvetovanja sta se udeležila iz Jugoslavije Metod V o j v o d a in podpisani. Prvi je poročal o problemih slovenskega alpskega gospodarstva, drugi o sodobnih spre-membah izrabe ruralnega prostora in ruralnega načina življenja v Sloveniji.

Na zasedanju so predlagali, da dobi sedanja podkomisija, ki jo vodi prof. dr. Uuno V a r j o z univerze v Oulu, status samostojne komisije Mednarodne geografske zveze.

Borut Belec

III. Jugoslovansko—poljski geografski seminar

Dolgoletno sodelovanje med številnimi poljskimi in jugoslovanskimi geografi ter inštitucijami je imelo vseskozi težišče na sodelovanju med inštitutom Poljske akade-mije nauk iz Varšave in slovenskimi geografskimi inštitucijami, vsebinsko pa na pro-blematiki agrarne izrabe zemlje in agrarnega prostora na sploh. Zadnja leta se je vsebi-na sodelovanja širila na področja urbanizacije, degradacije okolja in migracij prebival-stva, kar je bila tudi vsebina obeh predhodnih seminarjev v Makedoniji in Varšavi. Tre-tji jugoslovansko-poljski seminar naj bi imel težišče na obravnavi migracij iz podeželja v mesta in s tem povezanih prostorskih posledic, še zlasti na podeželju in v kmetijstvu. Vendar se v glavnem nihče ni držal dogovorjene problematike. Poljski geografi so na-mreč predstavili izsledke svojih proučevanj kmetijskih sistemov, kmetijske pridelave in